

Ağstafadəyam, güneş qışın saxtasına rəğmən səfaq saçır. Sabah Bakıya yola düşəcəm. Hələ bir vəzifəm qalıb. Onu yerinə yetirmək üçün rayonun Şəhidlər Xiyabanına tərəf yol alıram. Yan payız, yan qış havası var. Yolun kənarında sıralanan ağaclar yarpaqlarını töküüb. Mənzərəni seyr edə-ədə ünvanə çatıram. Budur, özü Güllü dağlarına baxan Şəhidlər Xiyabanı.

Bir xeyli adam var. Hiss olunur ki, şəhid ailələridir. Vətən müharibəsinin igidlərini ziyarət edib, dualar oxuyuram. Sima olaraq həmişini tanıyıram. Elnur, Mustafa, Xudayar, Mahmud, Elçin, Nihad... Öz-özünə danışırıam, Mahmud haqqında yazmışam. Elçin qardaşının dostudur, Nihad da yaşlı şəhidimdir...

6 igid dəfn olunub bu balaca

Elnur ən böyük arzusuna qovuşdu

Canından çox istədiyi Şuşa azad olundu, özü isə şəhidlik zirvəsinə yüksəldi

xiyabanda. Qalanları kənd qəbiristanlıqlarında, yaxud da ailələrinin istəyi ilə yaxınları mezarının yanındadır. Cənnətin təzə ruhları ilə salamlayıb, yuxarı qalxıram, 1990-cı illərin döyüşçülərinə baş çəkirim. Elə həmin dağqələndə bir qrup qazi xiyabana daxil olur. Birinin ayaqlarında problem var. Dostlarının köməyi ilə şəhid yoldaşlarının mezarı başına gəlir. Onları izləyirəm.

Xiyabandan çıxıram. Sonra qazilərlə həmsöhbət olmaq, bir neçə daqiqə danışmaq fikri gəlir ağıma. Ona görə qayıdaram. Yaxınlaşmış özümlə tanışlıq, istəyimi izah edirəm. Onlar da mənə məşinidəki qaziyyə yönəldirir.

Cəbrayıl Emin Cavanşir oğlu, Şuşa fəthlərindən biridir. Kənd mədrinini ziyarətə gəlib. Cəhərməncasına döyüşüb, yaralanan. Bir az əvvəl döyüş yoldaşlarının köməyi ilə mezar başına gələn qazıdır. Yaralılardan bəhs edir: "Ayağlarımda və çiyimdən yaralanmışam. Əli ilə xiyabani göstərərək deyir, döyüş yoldaşlarımdan Elnur Həsənov və Mustafa Babayev burdadır. Ağstafadə

şəhid qardaşlarımızı çoxdur. Elnur Həsənov N sayılı hərbi hissədə manqa komandiri vəzifəsində çalışıb. Biz Şuşa-Xankəndi yolunda döyüşmüşük. O, əsgərini atəş altında qoymadı, son ana qədər vuruşdu. Sonra şəhid oldu. Azərbaycan hərbi tarixinin qəhrəmanlarından biridir. Onun haqqında nə desəm azdır. Mustafa Babayev də yaşının az olmasına baxmayaraq yaralı halda döyüşmək üçün silah istəyirdi".

Səhəbətli yekunlaşdırırıq. Getməyə hazırlaşırıq. Səbəbini bilmirəm, danışarkən Eminin gözilərində diqqətlə baxırdım. Bəlkə də yaşadıqlarını, keçirdiyi hissləri görmək, duymaq istəyirdim. Onun gözündə qarıbə bir gülüş vardı. Acı-acı, ağlaya-ağlaya parıldayırdı. Mənsə donub, qalmışdım. Səndə məğrur qazini dinləyirdim. Sözlərini tamamladıqdan sonra dedik ki, çox sağ olun.

Sonra şəhidlərdən birinin qardaşı ilə söhbətə keçirik. Bir az əvvəl qazinin şücaətindən danışdığı Həsənov Elnur Elman oğlu. Qardaşı Orxan Həsənov onun haqqında məlumat verir: "1992-ci il, sentyabrın ayının 15-də Ağstafə şəhə-

rində anadan olub. Orta məktəbi bitirib, 2010-cu ildə hərbi xidmətə yollanıb. Manqa komandiri, həm də kiçik çavuş idi. Tovuz hadisələri zamanı könüllü qeydiyyatdan keçib. Sentyabrın 29-da Gəncədə təlimdən sonra kiçik çavuş kimi Füzuli istiqamətində döyüşə göndərilib. Xocavənd, Laçın bir neçə kəndinin alınmasında şücaət göstərib. Şuşa, Xankəndi döyüşlərində olub. Tağın komandiri yaralandıqdan sonra, onu əvəzləyib. 460 nəfər qardaşının öhdəliyində olub. Noyabrın 7-si pusuya düşüb. Neytralda qəbilə hərbləri xilas edib. Ayn 8-i şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Qardaşım məməndir, namaz qılırdı. Həmişə şəhidlik arzularıdır. Ən böyük istəyi isə Şuşa idi, onu da işğaldan azad etdi. Müharibə müddətində bizimlə danışırdı Gəncədə olduğunu söyləyirdi. Nigaran qalmaq dəyə yalan danışdı. Sonradan bildik ki, döyüşdəymiş. O, gülrüz, heç kimin xətrinə dəyməyən insan idi. Hər yerdə məhrəban, gülrüz olub".

İndi gördüklərim, xiyabanda keçirdiyim hissləri yazıya köçürdüm. Nə qazinin gözilərini, nə

şəhid qardaşının kədərli sözlərini unuda bilirm.

İlahi, bil onları borcundan nəcə çıxacağıq?

Samira